

+ Μέγεθος Γραμμάτων -

ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΝΟΜΟΣ (Netcompany-Intrasoft)

17/2025 ΑΠ (885266)

(Α` ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΝΟΜΟΣ)

Δικηγορική αμοιβή για τη σύνταξη επιταγής προς εκτέλεση. Καθορισμός αυτής ως ισόποσης με το σύνολο της δικαστικής δαπάνης που επιδίκασε το Δικαστήριο. Ζήτημα συμβατότητας σχετικής διάταξης προς την αρχή της αναλογικότητας. Παραπέμπει στην Πλήρη Ολομέλεια λόγο αναίρεσης κατά της 3499/2021 ΕΦ ΑΘ (ΜΟΝ).

Αριθμός **17/2025**
ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ
Β2` Πολιτικό Τμήμα

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές: Ιωάννα Μαργέλλου - Μπουλταδάκη, Προεδρεύουσα Αρεοπαγίτη, Ιωάννη Δουρουκλάκη, Νίκη Κατσιαούνη, Μαρία Γιαννακοπούλου - Εισηγήτρια και Απόστολο Φωτόπουλο, Αρεοπαγίτες.

Συνεδρίασε δημόσια στο Κατάστημά του, στις 9 Απριλίου 2024, με την παρουσία και της Γραμματέως Αγγελικής Αυυφαντή, για να δικάσει την εξής υπόθεση μεταξύ:

Του αναιρεσιοντος-καθ` ου η πρόσθετη παρέμβαση: Ελληνικού Δημοσίου, νόμιμα εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό Οικονομικών που κατοικοεδρεύει στην Αθήνα. Εκπροσωπήθηκε από την πληρεξούσιά του Βασιλική Παπαγιαννοπούλου, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, με δήλωση του άρθρου 242 παρ. 2 του Κ.Πολ.Δ., η οποία κατέθεσε προτάσεις.

Του αναιρεσιβλήτου - υπέρ ου η πρόσθετη παρέμβαση: του, κατοίκου Εκπροσωπήθηκε από την πληρεξούσια δικηγόρο του Ευγενία Καμπούκου, η οποία κατέθεσε προτάσεις.

Του προσθέτως παρεμβαίνοντος: Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία "....." που εδρεύει στην Αθήνα και εκπροσωπείται νόμιμα. Παραστάθηκε ο Πρόεδρός του και διόρισε πληρεξούσιο δικηγόρο του τον δικηγόρο Αθηνών Παναγιώτη Νικολόπουλο, ο οποίος κατέθεσε προτάσεις.

Η ένδικη διαφορά άρχισε με την από 10-2-2014 ανακοπή του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών του ήδη αναιρεσιοντος, που κατατέθηκε στο Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών. Εκδόθηκαν οι αποφάσεις: 1904/2017 του ίδιου Δικαστηρίου και 3499/2021 του Μονομελούς Εφετείου Αθηνών. Την αναίρεση της τελευταίας απόφασης ζητεί το αναιρεσίον Ελληνικό Δημόσιο με την από 5-7-2023 αίτησή της. Το προσθέτως παρεμβαίνων ζήτησε όσα αναφέρονται στην από 12-9-2023 πρόσθετη παρέμβαση.

Κατά τη συζήτηση της αίτησης αυτής, που εκφωνήθηκε από το πινάκιο, οι διάδικοι παραστάθηκαν όπως σημειώνεται πιο πάνω. Η πληρεξούσια του αναιρεσιβλήτου και ο πληρεξούσιος του προσθέτως παρεμβαίνοντος ζήτησαν την απόρριψη της αίτησης και την καταδίκη του αντιδίκου μέρους στη δικαστική δαπάνη του.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Με την από 5 Ιουλίου 2023 και με αριθμό κατάθεσης/5-7-2023 αίτηση αναίρεσης προσβάλλεται η εκδοθείσα, αντιμωλία των διαδίκων, κατά την τακτική διαδικασία, με αριθμό 3499/4-8-2021 απόφαση του Μονομελούς Εφετείου Αθηνών. Η υπό κρίση αίτηση αναίρεσης ασκήθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα εντός της διετούς καταχρηστικής προθεσμίας του άρθρου 564 παρ. 3 του ΚΠολΔ, καθόσον κατατέθηκε στη Γραμματεία του εκδόσαντος την προσβαλλόμενη απόφαση Δικαστηρίου στις 5-7-2023 και δεν προκύπτει η με επιμέλεια οποιουδήποτε διαδίκου επίδοση της απόφασης αυτής, όπως ισχυρίζεται το αναιρεσίον με το από 10-4-2024 Υπόμνημά του, που νόμιμα κατέθεσε στη Γραμματεία του παρόντος Δικαστηρίου και δεν αντιλέγει ο αναιρεσιβλήτος, (άρθρα 552, 553, 556, 558, 564 παρ.3, 566 παρ. 1 του ΚΠολΔ). Είναι, επομένως, παραδεκτή (άρθρα 577 παρ. 1 του ΚΠολΔ) και πρέπει να ερευνηθεί ως προς το παραδεκτό και βάσιμο των προβαλλόμενων λόγων της (άρθρα 577 παρ. 3 ΚΠολΔ).

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 80, 81, 82, 556 παρ. 1, 558 εδ. α`, 495 ΚΠολΔ, συνάγεται ότι επιτρέπεται το πρώτον ενώπιον του Αρείου Πάγου η άσκηση πρόσθετης παρέμβασης υπέρ κάποιου διαδίκου της αναιρετικής δίκης. Κατά τις διατάξεις των άρθρων 80 και 68 ΚΠολΔ, αναγκαία διαδικαστική προϋπόθεση για την άσκηση πρόσθετης παρέμβασης είναι η ύπαρξη εννόμου συμφέροντος στο πρόσωπο του παρεμβαίνοντος. Εξάλλου, στη διάταξη του άρθρου 90 περ. ζ` του ισχύοντος από 27-9-2013 Κώδικα Δικηγόρων (ν. 4194/2013 ΦΕΚ 208 Α/27-9-2013), ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι στους Δικηγορικούς Συλλόγους ανήκει και η άσκηση παρεμβάσεων ενώπιον δικαστηρίων και κάθε αρχής για κάθε ζήτημα εθνικού, κοινωνικού, πολιτισμικού,

οικονομικού ενδιαφέροντος και περιεχομένου, που ενδιαφέρει τα μέλη του συλλόγου ή το δικηγορικό σώμα γενικότερα. Για την υλοποίηση και επίτευξη αυτού του σκοπού, οι Δικηγορικοί Σύλλογοι μπορούν να υποβάλλουν, μεταξύ άλλων, πρόσθετη παρέμβαση ενώπιον κάθε δικαστηρίου οποιουδήποτε βαθμού δικαιοδοσίας στην Ελλάδα (ΟΛΑΠ 3/2019, ΑΠ 476/2023). Στην προκειμένη περίπτωση, το Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία "....." με το από 12-9-2023 δικόγραφο, που κατατέθηκε στη γραμματεία του Αρείου Πάγου με αριθ. κατ. /12-9-2023, άσκησε το πρώτον ενώπιον του Αρείου Πάγου πρόσθετη παρέμβαση υπέρ του αναιρεσίβλητου και κατά του αναιρεσείοντος Ελληνικού Δημοσίου, με την οποία ισχυρίζεται ότι το υποκείμενο προς κρίση ζήτημα είναι γενικότερου οικονομικού ενδιαφέροντος, που ενδιαφέρει το δικηγορικό σώμα, ότι, ως εκ τούτου, το ίδιο νομιμοποιείται για την άσκηση αυτής, κατά το προεκτεθέν άρθρο 90 παρ. ζ' του Ν. 4194/2013 και ζητά την απόρριψη της κρινόμενης αίτησης αναίρεσης. Η πρόσθετη παρέμβαση, η οποία κοινοποιήθηκε, κατ' άρθρο 81 παρ. 1 ΚΠολΔ, τόσο στο αναιρεσείον, όσο και στον αναιρεσίβλητο, όπως προκύπτει από τις με αριθμό /14-9-2023 και /14-9-2023 εκθέσεις επίδοσης των δικαστικών επιμελητών στο Εφετείο Αθηνών και, αντίστοιχα, είναι παραδεκτή, εφόσον υφίσταται έννομο συμφέρον του παρεμβαίνοντος Δικηγορικού Συλλόγου προς άσκησή της και πρέπει να συνεκδικασθεί με την αίτηση αναίρεσης.

Από την παραδεκτή επισκόπηση των διαδικαστικών εγγράφων της δίκης, κατ' άρθρο 561 παρ.2 του ΚΠολΔ, προκύπτουν τα εξής: Το ανακόπτον ήδη αναιρεσείον Ελληνικό Δημόσιο με την από 10-2-2014 με αριθμ. καταθ. /2014 ανακοπή του ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών ισχυρίσθηκε ότι με την από 17-1-2014 επιταγή προς εκτέλεση κάτω από αντίγραφο πρώτου εκτελεστού απογράφου της υπ' αριθμ. 14976/2009 Διαταγής Πληρωμής του Δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών επιτάχθηκε να καταβάλει, μεταξύ άλλων στον καθ' ου η ανακοπή ήδη αναιρεσίβλητο, κατ' άρθρο 72 παρ. 1 του Ν. 4194/2013(Κώδικας Δικηγόρων) το ποσό των 15.867,42 ευρώ, για τη σύνταξη της ως άνω επιταγής προς εκτέλεση, ισόποσο με την επιδικασθείσα με την προαναφερθείσα Διαταγή Πληρωμής δικαστική δαπάνη, το οποίο δεν ανταποκρίνεται στην πραγματική εργασία και απασχόληση του δικηγόρου για τη σύνταξη της επιταγής αυτής και συνεπώς είναι υπέρμετρα δυσανάλογο σε σχέση με αυτήν. Ζήτησε δε, κατά το μέρος που ενδιαφέρει εν προκειμένω, να αναγνωρισθεί η ακυρότητα άλλως να ακυρωθούν: α) το υπ' αριθμ. 14915/2009 πρώτο εκτελεστό απόγραφο της υπ' αριθμ. 14976/2009 Διαταγής Πληρωμής του Δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών και β) η από 17-1-2014 επιταγή προς εκτέλεση κάτω από αντίγραφο πρώτου εκτελεστού απογράφου της εν λόγω Διαταγής Πληρωμής του Δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών. Επί της ανακοπής αυτής εκδόθηκε κατά την τακτική διαδικασία η υπ' αριθμ. 1904/2017 οριστική απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, η οποία την απέρριψε ως ουσιαστικά αβάσιμη. Κατά της πρωτόδικης αυτής απόφασης το ανακόπτον-εκκαλούν ήδη αναιρεσείον άσκησε την από 8-3-2019 με αριθμό κατάθεσης /2019 έφεσή του καθώς και τον από 5-4-2021 με αριθμό κατάθεσης /2021 πρόσθετο λόγο έφεσης και επ' αυτών, που συνεκδικάστηκαν, εκδόθηκε, κατά την ίδια πιο πάνω τακτική διαδικασία η υπ' αριθμ. 3499/2021 απόφαση του Μονομελούς Εφετείου Αθηνών. Η απόφαση αυτή (προσβαλλόμενη) απέρριψε ως μη νόμιμους τον πρώτο και τον πρόσθετο λόγους της έφεσης, με τους οποίους το εναγόμενο-εκκαλούν ήδη αναιρεσείον παραπονείτο για το ότι, το πρωτόδικο Δικαστήριο κατ' εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου έκρινε ότι ορθά ορίσθηκε η αμοιβή του δικηγόρου για τη σύνταξη της επιταγής προς εκτέλεση, σύμφωνα με το άρθρο 72 του Ν.4194/2013 (πρώτος λόγος), καθώς και για το ότι ο πιο πάνω καθορισμός της αμοιβής του πληρεξούσιου δικηγόρου του καθ' ου η ανακοπή -εφεσίβλητου ήδη αναιρεσίβλητου δεν αντίκειται στην καθιερούμενη από τη διάταξη του άρθρου 25 του Συντάγματος αρχή της αναλογικότητας (πρόσθετος λόγος) ενώ, αν έκρινε ορθά, θα έπρεπε να δεχθεί ότι η ως άνω διάταξη του άρθρου 72 του Ν. 4194/2013 αντίκειται στην αρχή της αναλογικότητας και επομένως ότι η εν λόγω αμοιβή έπρεπε να οριστεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 63 του ίδιου ως άνω Νόμου. Ειδικότερα, το Εφετείο έκρινε ότι οι πιο πάνω λόγοι είναι μη νόμιμοι, καθόσον η αμοιβή για τη σύνταξη της επιταγής προς εκτέλεση, ορίστηκε σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 72 του Ν. 4174/2013 (Κώδικας Δικηγόρων), η οποία δεν συμπεριλαμβάνεται στις διατάξεις για τα δικαστικά έξοδα των άρθρων 63 επ. του ίδιου Κώδικα, δεν υπερβαίνει τα πλαίσια του Κώδικα αυτού, ούτε αντίκειται στους σκοπούς θέσπισης της πιο πάνω διάταξης και στις επιταγές του άρθρου 25 του Συντάγματος.

Με το άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος, όπως αυτό ισχύει μετά την αναθεώρηση του με το από 6/17-4-2001 Ψήφισμα της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής, ορίζεται ότι "οι κάθε είδους περιορισμοί που μπορούν κατά το Σύνταγμα να επιβληθούν στα δικαιώματα του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου πρέπει να προβλέπονται είτε απευθείας από το Σύνταγμα είτε από το νόμο, εφόσον υπάρχει επιφύλαξη υπέρ αυτού και να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας". Με την νέα αυτή διάταξη ο αναθεωρητικός νομοθέτης επέλεξε να κατοχυρώσει ρητά, από το όλο σύστημα των εγγυήσεων για τα επιτρεπτά όρια των επιβαλλόμενων στα ατομικά δικαιώματα νομοθετικών περιορισμών, την εγγύηση εκείνη που είναι γνωστή ως αρχή της αναλογικότητας. Απέκτησε έτσι ρητή συνταγματική υφή η αρχή αυτή, η οποία, ωστόσο, και προηγουμένως αναγνωριζόταν ως αρχή συνταγματικής ισχύος, που απορρέει από την ίδια την έννοια του κράτους δικαίου, αλλά και από την ουσία των θεμελιωδών ατομικών δικαιωμάτων, τα οποία, ως έκφραση της γενικότερης ελευθερίας του ατόμου, δεν πρέπει να περιορίζονται από την κρατική εξουσία περισσότερο από όσο είναι αναγκαίο για την προστασία των δημόσιων συμφερόντων. Η αρχή αυτή, υπό την έννοια του τηρητέου μέτρου της εύλογης αντιστάθμισης προσφοράς και οφέλους, που αποτελεί όπως προαναφέρθηκε κανόνα συνταγματικής βαθμίδας, επενεργεί σε κάθε είδους κρατική δραστηριότητα, καθώς και όταν πρόκειται για αντικρουόμενα συμφέροντα στο πεδίο του ιδιωτικού δικαίου, αφού η έκταση της αρχής αυτής δεν περιορίζεται μόνο σε ορισμένες περιοχές του δικαίου, αλλά, όπως προαναφέρθηκε, και πριν από την ρητή συνταγματική της κατοχύρωση, διέτρεχε το σύνολο της έννομης τάξης και συνεπώς πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την ερμηνεία και εφαρμογή οποιουδήποτε κανόνα δικαίου. Άλλωστε, με ρητή διατύπωση στο άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος η θεσπιζόμενη από αυτήν προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου ως ατόμου ισχύει και "στις σχέσεις των ιδιωτών στις οποίες προσιδιάζει", και οριοθετείται έτσι η υποχρέωση και των αρμοδίων δικαιοδοτικών οργάνων, όταν επιλαμβάνονται της επίλυσης

ιδιωτικών διαφορών, να τις επιλύουν κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να υπάρχει μια δίκαιη ισορροπία ανάμεσα στα αντιτιθέμενα συμφέροντα, με παράλληλη προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Συγκεκριμένα πρέπει, τα λαμβανόμενα μέτρα και οι έννομες συνέπειες, να είναι πρόσφορα (κατάλληλα) για την πραγμάτωση του επιδιωκόμενου σκοπού, αναγκαία, υπό την έννοια να συνιστούν μέτρο, το οποίο σε σχέση με άλλα δυνάμενα να ληφθούν μέτρα να επάγεται τον ελάχιστο δυνατό περιορισμό για τον διάδικο σε βάρος του οποίου απαγγέλλονται, και αναλογικά υπό στενή έννοια, δηλαδή να τελούν σε ανεκτή σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, προκειμένου η αναμενόμενη ωφέλεια να μην υπολείπεται της βλάβης που προκαλούν. Ενόψει τούτων, δεν καταλείπεται αμφιβολία ότι η ως άνω συνταγματική διάταξη, έστω και αν ρητά δεν αναφέρεται σε αυτήν, απευθύνεται και στον δικαστή, όσον αφορά τις σχέσεις των διαδίκων, καθιερώνοντας αυτήν ως δεσμευτική δικαιοκτική αρχή, όπως και άλλες τέτοιες αρχές που διατρέχουν το δίκαιο και είναι δεσμευτικές (αρχή του σεβασμού της αξίας του ανθρώπου, αρχή της δίκαιης δίκης κλπ). Εξάλλου, η αρχή αυτή, ως διάχυτη στην έννομη τάξη, υπερβαίνει τα όρια της ρητής συνταγματικής κατοχύρωσης της, με την οποία πάντως αναδείχθηκε η σημασία της ως βασικής εγγύησης για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων, οφείλει δε ο δικαστής κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή των διατάξεων της κοινής νομοθεσίας, που άπτονται των δικαιωμάτων αυτών να προστρέχει στο κρίσιμο για την όλη έννομη τάξη περιεχόμενο της συνταγματικής αρχής της αναλογικότητας, που όπως αναφέρθηκε απορρέει από την αρχή της ισότητας και την αρχή του κράτους δικαίου. Αποτελεί την αντίστροφη μορφή της απαγόρευσης της κατάχρησης δικαιώματος, όταν το ασκούμενο δικαίωμα υπερβαίνει τα ακραία όρια που θέτουν η καλή πίστη ή τα χρηστά ήθη, καθώς και ο οικονομικός και κοινωνικός σκοπός του δικαιώματος. Στην περίπτωση δε υπέρβασης της αρχής της αναλογικότητας πρόκειται για δυσαναλογία μέσου προς το σκοπό, δηλ. το ασκούμενο δικαίωμα έχει απολέσει την αναλογία του προς τον επιδιωκόμενο σκοπό και συνακόλουθα η άσκηση του είναι απαγορευμένη. Επομένως, όπως και η κατάχρηση δικαιώματος, που αποτελεί απαγορευτικό κανόνα, και οριοθετεί αρνητικά την άσκηση των δικαιωμάτων, έτσι και η αρχή της αναλογικότητας αποτελεί κανόνα δικαίου (γενική νομική αρχή), η οποία προσδιορίζει την τελολογική λειτουργία των πάσης φύσεως δικαιωμάτων και του ιδιωτικού δικαίου. Από τα ως άνω συνάγεται, ως γενική νομική αρχή, ότι η έννομη συνέπεια που είτε προβλέπεται από κανόνα δικαίου κατώτερης τυπικής ισχύος από εκείνες του Συντάγματος, είτε απαγγέλλεται από δικαστικό ή διοικητικό όργανο, πρέπει να τελεί, σε σχέση ανεκτής αναλογίας προς το αντίστοιχο πραγματικό, δηλ. να μην υπερβαίνει τα όρια όπως διαγράφονται από τα δεδομένα της κοινής πείρας και της κοινής περί δικαίου συνειδήσης σε ορισμένο τόπο και χρόνο, όπως αποτυπώνονται με την συνήθη πρακτική των δικαστηρίων. Η κρίση δηλαδή του ουσιαστικού δικαστηρίου πρέπει να μην παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας, ούτε να υπερβαίνει τα ακραία όρια της διακριτικής του ευχέρειας, που αποτελεί, γενική αρχή του δικαίου και μέσο ελέγχου της κρίσης του δικαστηρίου, χωρίς να υπάγεται στην έννοια της αναλογικότητας. Ενόψει αυτών, αν διαπιστώνεται παραβίαση της προβλεπόμενης από το άρθρο 25 παρ. 1 αρχής της αναλογικότητας, αλλά και όταν διαπιστώνεται υπέρβαση, από το δικαστήριο της ουσίας, των ακραίων ορίων της διακριτικής του ευχέρειας, ελέγχονται ως πλημμέλειες, του άρθρου 559 αρ. 1 και 19 ΚΠολΔ (ΟΛΑΠ 10/2017, ΑΠ 189/2023). Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 559 αρ. 1 του ΚΠολΔ, αναίρεση επιτρέπεται μόνο αν παραβιάστηκε κανόνας του ουσιαστικού δικαίου στον οποίο περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί κανόνες των δικαιοπραξιών. Ο κανόνας δικαίου παραβιάζεται, αν δεν εφαρμοστεί, ενώ συνέτρεχαν οι πραγματικές προϋποθέσεις για την εφαρμογή του, ή αν εφαρμοστεί, ενώ δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις αυτές, καθώς και αν εφαρμοστεί εσφαλμένα, ή δε παραβίαση εκδηλώνεται είτε με ψευδή ερμηνεία του κανόνα δικαίου, δηλαδή όταν το δικαστήριο της ουσίας προσέδωσε σε αυτόν έννοια διαφορετική από την αληθινή, είτε με κακή εφαρμογή του, δηλαδή με εσφαλμένη υπαγωγή σ' αυτόν των περιστατικών της ατομικής περίπτωσης που καταλήγει σε εσφαλμένο συμπέρασμα με τη μορφή του διατακτικού (ΟΛΑΠ 1/2022, ΟΛΑΠ 6/2019, ΟΛΑΠ 1/2016, ΟΛΑΠ 2/2013, ΟΛΑΠ 7/2006). Με τον λόγο αυτό αναίρεσης ελέγχονται τα σφάλματα του δικαστηρίου της ουσίας κατά την εκτίμηση της νομικής βασιμότητας της αγωγής και των ισχυρισμών (ενστάσεων) των διαδίκων, καθώς και τα νομικά σφάλματα του ανωτέρω δικαστηρίου κατά την έρευνα της ουσίας της διαφοράς. Ελέγχεται δηλαδή, εάν η αγωγή, ένσταση κλπ., ορθώς απορρίφθηκε ως μη νόμιμη ή αν κατά παράβαση ουσιαστικού κανόνα δικαίου έγινε δεκτή ως νόμιμη ή απορρίφθηκε ή έγινε δεκτή κατ' ουσία (ΟΛΑΠ 1/2022, ΟΛΑΠ 3/2020). Περαιτέρω, λόγος αναίρεσης ο οποίος στηρίζεται επί εσφαλμένης προϋπόθεσης, πράγμα που συμβαίνει, όταν υποστηρίζεται με αυτόν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δέχθηκε ή δεν δέχθηκε ορισμένα πραγματικά γεγονότα, ενώ από την τελευταία προκύπτει το αντίθετο, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος (ΑΠ 342/2023, ΑΠ 1238/2022, ΑΠ 630/2020).

Με το μοναδικό από τον αριθμό 1 του άρθρου 559 του ΚΠολΔ λόγο αναίρεσης το αναιρεσίβλητο προσάπτει στην προσβαλλόμενη απόφαση την αναιρετική πλημμέλεια της εσφαλμένης ερμηνείας και εφαρμογής του άρθρου 72 του Ν. 4194/2013 (Κώδικας Δικηγόρων), το οποίο αντίκειται στις συνταγματικές αρχές της αναλογικότητας και της ισότητας (άρθρα 25 παρ. 1 και 4 παρ. 1 του Συντάγματος), με το να δεχθεί ότι η αμοιβή του πληρεξούσιου δικηγόρου του καθ' ου η ανακοπή ήδη αναιρεσίβλητου, ύψους 15.867,42 ευρώ, για τη σύνταξη της από 17-1-2014 επιταγής προς εκτέλεση ορθά ορίστηκε, σύμφωνα με την ως άνω διάταξη, παραβιάζοντας έτσι τις πιο πάνω συνταγματικές αρχές. Και τούτο γιατί, η απασχόληση του δικηγόρου για τη σύνταξη της εν λόγω επιταγής είναι τυπική, ολιγόλεπτη και συνοπτική εργασία, χωρίς οποιαδήποτε επιστημονική δυσχέρεια και πνευματική καταπόνηση, με αποτέλεσμα το πιο πάνω ορισθέν για αμοιβή του δικηγόρου ποσό να είναι δυσανάλογο προς την επιστημονική εργασία, την αξία και το είδος της υπόθεσης, καθώς και του χρόνου που απαιτήθηκε γι' αυτήν, ενώ η θέσπιση μιας τόσο υψηλής ελάχιστης δικηγορικής αμοιβής για τη σύνταξη επιταγής προς εκτέλεση δεν είναι πρόσφορη για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού της αποθάρρυνσης του δύστροπου οφειλέτη για τη μη άμεση συμμόρφωση του προς τη δικαστική απόφαση, ούτε αναγκάζει μέτρο για την επίτευξη του εν λόγω σκοπού, που μπορεί να επιτευχθεί με ηπιότερα μέτρα, π.χ. καθορισμός πλαισίου εντός του οποίου μπορεί να κυμανθεί η ως άνω δικηγορική αμοιβή, ενώ η διάταξη αυτή είναι μη αναλογική εν στενή έννοια, καθόσον δεν τελεί σε εσωτερική αλληλουχία και συνάφεια με τον προαναφερόμενο και επιδιωκόμενο σκοπό, αφού με αυτήν καταλήγει να οφελείται μόνον ο πληρεξούσιος δικηγόρος του επισπεύδοντος. Για την έρευνα πιο πάνω αναιρετικού λόγου λεκτέα τα ακόλουθα: Με τη διάταξη του άρθρου 58 παρ. 5 του Ν. 4194/2013 (Κώδικας Δικηγόρων), που

εφαρμόζεται εν προκειμένω, ως εκ του χρόνου επίδοσης της ένδικης επιταγής προς εκτέλεση μετά τις 27-9-2013, (ημερομηνία έναρξης ισχύος του νέου Δικηγορικού Κώδικα), ορίζεται ότι "Οι αμοιβές μπορούν να αυξηθούν και αυτεπάγγελτα από το δικαστήριο, ανάλογα με την επιστημονική εργασία, την αξία και το είδος της υπόθεσης, του χρόνου που απαιτήθηκε, τις εκτός έδρας μεταβάσεις, τη σπουδαιότητα της διαφοράς, των ειδικότερων περιστάσεων και κάθε είδους δικαστικών ή εξώδικων ενεργειών. Αντίθετα, σε περίπτωση που το αίτημα της αγωγής κριθεί υπέρογκο, αλλά δεν μπορούσε να έχει αξιολογηθεί από το δικηγόρο ελλείψει πραγματικών στοιχείων, ο δικαστής ή το δικαστήριο και αυτεπάγγελτα μπορεί να προσδιορίσει τη νόμιμη αμοιβή με βάση το ποσό που έπρεπε να ζητηθεί με την αγωγή είτε κατά την εκτίμηση του είτε λόγω περιορισμού του αιτήματος της αγωγής κατά συμμόρφωση του δικηγόρου προς έγγραφη εντολή του εντολέα του ή του αντιπροσώπου του". Περαιτέρω, με τη διάταξη του άρθρου 72 παρ. 1 του ίδιου ως άνω Ν. 4194/2013, ορίζεται ότι "Για τη σύνταξη της επιταγής προς εκτέλεση τίτλων εκτελεστών, η αμοιβή του δικηγόρου ορίζεται στο σύνολο της δικαστικής δαπάνης, όπως αυτή επιδικάστηκε από το δικαστήριο". Η τελευταία αυτή διάταξη είναι ειδικότερη σε σχέση με την προαναφερθείσα του άρθρου 58 παρ. 5 του Ν. 4194/2013, αφού αυτή αφορά αποκλειστικά την αμοιβή του δικηγόρου για τη σύνταξη επιταγής προς εκτέλεση. Ο τρόπος καθορισμού της δικηγορικής αμοιβής για τη σύνταξη επιταγής προς εκτέλεση, σύμφωνα με το Ν. 4194/2013 που εφαρμόζεται εν προκειμένω, έχει μεταβληθεί σε σχέση με τον παλαιότερα ισχύοντα Δικηγορικό Κώδικα (άρθρο 127 Ν. 3026/1954) κατά τον οποίο, η ελάχιστη οφειλόμενη αμοιβή "κανονιζόταν" σε (μεταλλικές) δραχμές ανάλογα με το δικαστήριο που είχε εκδώσει τον εκτελεστό τίτλο και σε κάθε περίπτωση δεν μπορούσε να υπερβαίνει το 1/4 του ποσού της οφειλής που αφορούσε τον εκτελεστό τίτλο. Η νομοθετική αυτή μεταβολή έλαβε χώρα προκειμένου, όπως γίνεται δεκτό στη θεωρία και νομολογία, η ούτω προσδιοριζόμενη αμοιβή των δικηγόρων για τη σύνταξη της επιταγής προς εκτέλεση, αφενός μεν να διαλύσει κάθε πιθανή αμφιβολία για το νόημα της σχετικής διάταξης και έτσι να αποφύγει ερμηνευτικά ζητήματα που είχαν ανακύψει στο παρελθόν από το προαναφερθέν άρθρο 127 του Ν. 3026/1954, όπου για τη σχετική αμοιβή προβλεπόταν ελάχιστο και ανώτατο όριο, όπως προεκτέθηκε, και είχε σαν αποτέλεσμα τον καθορισμό της από τα Δικαστήρια με βάση την επιστημονική εργασία, το χρόνο που καταναλώθηκε, κλπ και αφετέρου να λειτουργήσει ως κίνητρο προς τον οφειλέτη να ικανοποιήσει τις αξιώσεις του δανειστή χωρίς την παρεμβολή της εκτελεστικής διαδικασίας και να αποφύγει την καταβολή σημαντικών ποσών ως αμοιβή της σύνταξης επιταγής προς εκτέλεση. Γεννάται όμως ζήτημα ερμηνείας της πιο πάνω διάταξης, περί του αν η οριζόμενη σύμφωνα με αυτήν αμοιβή του δικηγόρου για τη σύνταξη της επιταγής προς εκτέλεση ως ισόποση με το σύνολο της δικαστικής δαπάνης που επιδίκασε το Δικαστήριο και για τον καθορισμό της έλαβε υπόψη, μεταξύ άλλων, αμοιβές πραγματογνωμώνων, δικαστικών επιμελητών, δικαστικό ένσημο κλπ, δηλαδή ποσά μη σχετιζόμενα με οποιαδήποτε εργασία ή ενέργεια του δικηγόρου και χωρίς να λαμβάνεται υπόψη οποιοδήποτε άλλο κριτήριο, είναι σύμφωνη με την συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της αναλογικότητας και σε αντίθετη περίπτωση, αν τούτο(συμβατότητα προς την αρχή της αναλογικότητας) μπορεί να επιτευχθεί με βάση τα κριτήρια της προαναφερόμενης διάταξης του άρθρου 58 παρ. 5 του Ν.4194/2013. Ο Άρειος Πάγος με την υπ' αριθμ. 1989/2022 απόφαση του, έχοντας να ερευνήσει πλημμέλεια από τον αριθμό 1 του άρθρου 559 του ΚΠολΔ, με την αιτίαση της εσφαλμένης εφαρμογής της ίδιας διάταξης του άρθρου 72 του Ν.4194/2013, χωρίς να κρίνει ευθέως τη συμβατότητα της πιο πάνω διάταξης με την αρχή της αναλογικότητας, έκρινε, ότι με το να οριστεί η αμοιβή του δικηγόρου για τη σύνταξη επιταγής προς εκτέλεση στο σύνολο της δικαστικής δαπάνης, όπως αυτή επιδικάστηκε από το Δικαστήριο ορθά εφαρμόστηκε το άρθρο 72 του ΚΠολΔ και απέρριψε τον πιο πάνω από τον αριθμό 1 του άρθρου 559 του ΚΠολΔ λόγο αναίρεσης. Η άποψη αυτή, να μεν φαίνεται σύμφωνα με τη γραμματική διατύπωση της εφαρμοσθείσας διάταξης, πλην όμως σε πολλές περιπτώσεις, όπως σε υποθέσεις με αντικείμενο δίκης με μεγάλα ποσά, οπότε και η δικαστική δαπάνη είναι ιδιαίτερα υψηλή, η αμοιβή του δικηγόρου για τη σύνταξη της επιταγής προς εκτέλεση είναι ομοίως ιδιαίτερα υψηλή, ενώ στις περιπτώσεις που συμψηφίζεται η δικαστική δαπάνη, με συνέπεια για τη σύνταξη της επιταγής προς εκτέλεση να μην προβλέπεται σχετική αμοιβή από την ως άνω διάταξη, ανακύπτει ζήτημα για τον τρόπο καθορισμού αυτής και περαιτέρω για το αν παραβιάζεται, ενδεχομένως, η αρχή της αναλογικότητας, κατά την έννοια που προεκτέθηκε στη νομική σκέψη που προηγήθηκε. Ενόψει των προαναφερθέντων, ο ως άνω λόγος αναίρεσης δημιουργεί ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος, διότι η επί τούτου κρίση αφορά όχι μόνο τους διαδίκους της υπό κρίση υπόθεσης αλλά και μεγάλο αριθμό ιδιωτών και δικηγόρων, που θα βρεθούν στην ίδια κατάσταση με τους εδώ διαδίκους. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, ο μοναδικός από τον αριθμό 1 του άρθρου 559 του ΚΠολΔ λόγος αναίρεσης πρέπει να παραπεμφθεί στην Πλήρη Ολομέλεια του Αρείου Πάγου, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 563 παρ.2 περ. β' του ΚΠολΔ και του άρθρου 27 παρ. 2 στοιχ. δ' του Ν. 4938/2022 (ΦΕΚ Α' 109/6-6-2022) "Κώδικας Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών" ισχύοντος από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (άρθρο 158 αυτού).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Παραπέμπει στην Πλήρη Ολομέλεια του Αρείου Πάγου τον αναφερόμενο στο σκεπτικό της παρούσας μοναδικό λόγο της από 5 Ιουλίου με αριθμ. καταθ./5-7-2023 αίτησης για αναίρεση της με αριθμό 3499/4-8-2021 απόφασης του Μονομελούς Εφετείου Αθηνών.

ΚΡΙΘΗΚΕ, αποφασίσθηκε στην Αθήνα, στις 8 Οκτωβρίου 2024.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΗΚΕ σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του, στην Αθήνα, στις 7 Ιανουαρίου 2025.

Η ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΗΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Κ.Π.-Ρ.Κ.

**